

महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ च्या
अमलाबाबणीविषयीच्या सूचना—

महाराष्ट्र शासन

विषयाग

परिपत्रक क्र. वेपुर १२८८/५७५/सेवा-१०

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १२ ऑक्टोबर १९८८

परिपत्रक

समानीकरण समितीच्या शिकारशी राज्य शासनाने काही सुधारणासहित स्वीकारल्या असून सुधारित वेतनश्रेणी व त्यामधील प्रारंभिक वेतन निश्चितीबाबतचे नियम वित्त विभागाच्या अधिसूचना क्रमांक वेपुर १२८८/५७५/सेवा-१०, दिनांक १ ऑक्टोबर १९८८ द्वारे निर्गमित करण्यात आले आहेत. कामावर, रजेवर प्रतिनियुक्तीबाबत अथवा निलंबनाधीन असलेल्या अशा सर्व शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या नजरेस हे नियम आणण्यासाठी विभागप्रमुख आणि कायालिय प्रमुख यांनी ताबडतोब उपाययोजना करावी व कर्मचाऱ्यांनी आपले विकल्प लवकरात लवकर सादर करण्यास त्यांना सांगावे जेणे करून सुधारित वेतनश्रेणीत त्यांची वेतन निश्चिती करण्याची कार्यवाही विनाविलंब करता येईल. त्यांना असे स्पष्टपणे सांगण्यात यावे की, एकदा दिलेला विकल्प अंतिम असेल आणि वेतनश्रेणी सुधारित करण्यासंबंधातील आदेश निर्गमित करण्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या कालावधीत अर विकल्प मिळाल्या नाही तर शासकीय कर्मचाऱ्यांने दिनांक १ जानेवारी १९८६ पासून सुधारित वेतनश्रेणीची निवड केली आहे असे समजण्यात येईल. सुधारित वेतनश्रेणी अस्तित्वात आल्यासंबंधीची माहिती त्यांना नव्हती किंवा विकल्प देण्यासाठी पुरेसा कालावधी दिला नव्हता अशी नंतर तक्रार करण्याची पाळी कर्मचाऱ्यांवर येणार नाही याची काळजी घेण्यात यावी.

२. विद्यमान श्रेणीत वेतन घेण्याचा विकल्प देणारे कर्मचारी वगळून इतर सर्व शासकीय कर्मचाऱ्यांना सुधारित वेतन श्रेणीत आणें हा महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ च्या नियम ५ चा उद्देश आहे. जे विद्यमान श्रेणी चालू ठेवण्याचा विकल्प देतील ते दिनांक १ जानेवारी १९८६ रोजी देय असलेल्या दराने महागाईभत्ता, तदर्थ महागाई भत्ता आणि अंतरिम वाढी घेत राहतील. जर एखादा शासकीय कर्मचारी स्थायी पद कायमपणे धारण करीत असेल आणि एका वरच्या पदावर स्थानापन्न म्हणून काम करीत असेल किंवा तो जर प्रतिनियुक्ती इत्यादीबाबत नसता तर एक किंवा अधिक पदांवर स्थानापन्न म्हणून काम करीत राहिला असता, अशा वेळी त्याला एकाच श्रेणीबाबत विद्यमान श्रेणी चालू ठेवण्याचा विकल्प राहील. असा शासकीय कर्मचारी एका स्थायी पदास लागू असलेली किंवा स्थानापन्न पदांपैकी एका पदास लागू असलेली विद्यमान श्रेणी चालू ठेवू शकेल. इतर पदांच्या बाबतीत त्याला सुधारित वेतनश्रेणीतच आणावे लागेल.

शासकीय कर्मचाऱ्यास फक्त स्थायी पदाची किंवा कोणत्याही एका स्थानापन्न पदाची विद्यमान श्रेणी चालू ठेवण्याचा विकल्प उपलब्ध असल्यामुळे, जो शासकीय कर्मचारी त्याच्या स्थानापन्न पदाची विद्यमान श्रेणी चालू ठेवील त्याला स्थायी पदाच्या सुधारित वेतनश्रेणीतच आणले जाईल. स्थायी पदाच्या सुधारित श्रेणीत महागाई भत्ता आणि तदर्थ महागाई भत्ता समाविष्ट अंही, या उलट स्थानापन्न पदाच्या श्रेणीत त्याला सध्याच्या दराने महागाई भत्ता, तदर्थ महागाई भत्ता मिळेल. स्थायी पदाच्या सुधारित श्रेणीतील वेतनाच्या आधारे वरच्या स्थानापन्न पदाच्या विद्यमान श्रेणीत वेतन पुनर्निश्चित केल्यास त्याला महागाई भत्ता, तदर्थ महागाई भत्ता आणि अंतरिम वाढीचा लाभ दुसऱ्यांदा मिळेल. हा अहेतुक लाभ टाळण्यासाठीच महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ च्या नियम ५ खालील स्पष्टीकरण ३ ची तरतूद केली आहे.

३. महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ च्या नियम ६ मध्ये विकल्प कशा रीतीने द्यावा आणि तसेच तो कोणत्या प्राधिकाऱ्यास कळवावा हे विहित केले आहे. विकल्प हा नियमांस जोडलेल्या उचित नमुन्यात द्यावयाचा आहे. या बाबतीत हे लक्षात द्यावयास हवे की, शासकीय कर्मचाऱ्याने विहित मुदतीत विकल्प दिला पाहिजे, एवढेच नव्हे तर तो विकल्प ठरवून दिलेल्या प्राधिकाऱ्याकडे विहित कालावधीत पोहोचेल याची खाली करून द्यावयास हवी. दिनांक १ जानेवारी १९८६ आणि हे नियम निर्गमित झाल्याचा दिनांक यामधील कालावधीत सेवानिवृत्त शालेल्या व्यक्तीसुद्धा विकल्प द्यावयास पात्र असतील. अशा कर्मचाऱ्यांना विकल्पाचे नमुने पुरविले जातील याची खाली विभाग प्रमुखांनी व कायालिय प्रमुखांनी करून द्यावयी आणि विहित कालावधीत विकल्प देण्यास त्यांना सांगावे. हे नियम प्रसिद्ध होण्याच्या वेळेस जे कर्मचारी भारताबाबूर असतील त्यांच्या बाबतीत विकल्प देण्याचा कालावधी भारतामध्ये पदाचा कार्यभार धारण केल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांचा राहील. ज्या शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत त्यांच्या पदाच्या सुधारित श्रेणी महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ निर्गमित केल्याच्या दिनांकानंतर सुधारित झाल्या असतील त्यांच्या बाबतीत तीन महिन्यांचा कालावधी अशा सुधारणेच्या दिनांकापासून राहील.

४. विकल्पाचा नमुना आणि वेतन निश्चितीबाबतचे विवरणपत्र शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई येथून छापून घेण्याची व्यवस्था करण्यात येत आहे व महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ सह विभाग प्रमुखांना त्यांनी केलेल्या मागणीनुसार त्यांच्या प्रती उपलब्ध करून देण्यात येतील. त्या, विभाग प्रमुखांनी महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, १९८८ च्या प्रतीसह त्यांच्यातु अधिपत्याखाली येणाऱ्या कार्यालयांना वितरित कराव्यात.

५. या आदेशाची इंग्रजी प्रत सोबत जोडली आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

व्य. वे. पानसे,
शासनाचे सह सचिव.

प्रति—

महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई.

महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर.

महालेखापाल-३ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई.

महालेखापाल-४ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर.

अधिकारीन व लेखा अधिकारी, मुंबई.

निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.

राज्यपालांचे सचिव.

मुख्य मंत्र्यांचे सचिव. ।

सर्वं मंत्री आणि राज्यमंत्री यांचे स्वीकृत सहाय्यक.

मंत्रालयीन सर्वं विभाग. ।

सर्वं विभागीय आयुक्त.

मंत्रालयाच्या सर्वं विभागांखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख.

*प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई.

*प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई.

*सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

*सचिव, महाराष्ट्र विधानसंडळ सचिवालय, मुंबई.

*प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

जिनियर रिसर्च ऑफिसर, पे रिसर्च युनिट, भारत सरकार, वित्त मंत्रालय (व्यय विभाग); खोली क्र. २६१, नौर्म ब्लॉक, नवी दिल्ली.

संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.

मुख्यलेखा परीक्षक, स्थानिक निधी हिंसेब, मुंबई/पुणे/नागपूर/बौरंगाबाद/तांशिक/अमरावती.

जनसंपर्क अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.

सर्वं जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

सर्वं जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी.

सर्वं जिल्हा कोषागार अधिकारी.

वित्त विभागातील सर्वं कार्यासने.

निवड काईल, वित्त विभाग—सेवा-१०.

*प्रदावारे

MOST IMMEDIATE

**Instructions for implementation of the
Maharashtra Civil Services (Revised
Pay) Rules, 1988.**

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

FINANCE DEPARTMENT

Circular No. RPS. 1288/575/SER-10

Mantralaya, Bombay 400 032, dated the 12th October 1988

CIRCULAR

The recommendations of the Equivalence Committee have been accepted by the State Government with some modifications and the revised pay scales and rules for fixation of initial pay in the revised scales have been issued under Government Notification, Finance Department, No. RPS. 1288/154/SER-10, dated 1st October 1988. The Heads of Departments and Heads of Offices should take immediate steps to bring the rules to the notice of all Government servants whether they are on duty, leave, deputation or under suspension and to advise them to declare their options as soon as possible so that action to fix their pay in the revised pay scales can be taken without loss of time. It should be made clear to them that the option once exercised will be final and that in the absence of any declaration received from them within three months of the date of issue of orders revising the pay scales, they will be deemed to have elected the revised scales of pay with effect from 1st January 1986. Care should be taken to see that the employees have no occasion later to complain that they were not aware of the introduction of the revised pay scales or that they are not given sufficient time to exercise their option.

2. The intention of Rule 5 of the Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988 is that all Government servants should be brought over to the revised scales except those who elect to draw pay in the existing scales. Those who exercise the option to continue on the existing scale of pay will continue to draw the dearness allowance, *ad-hoc* dearness allowance and interim reliefs at the rates in force on the 1st January 1986. If a Government servant is holding a permanent post in a substantive capacity and officiating in a higher post or would have officiated in one or more posts but for his being on deputation etc., he has the option to retain the existing scale, only in respect of one scale. Such a Government servant may retain the existing scale applicable to a permanent post or any one of the officiating posts. In respect of the remaining posts he will necessarily have to be brought over to the revised scales.

As a Government servant will have the option to retain the existing scale in respect of only the substantive or any officiating post, a Government servant who retains the existing scale in respect of his officiating post will be brought over to the revised scale in respect of the substantive post. In the revised scale of substantive post, dearness allowance and *ad-hoc* dearness allowance stand merged in the revised pay, whereas in the officiating scale he will be allowed the existing rates of dearness allowance/*ad-hoc* dearness allowance. If his pay were to be refixed in the existing scale of the higher officiating post with reference to the pay on the revised scale in the substantive post, it will give him the benefit of dearness allowance, *ad-hoc* dearness allowance and interim relief twice over. The Explanation 3 below Rule 5 of the Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988, is designed to avoid such unintended benefit.

3. Rule 6 of the Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988 prescribes the manner in which option has to be exercised and also the authority who should be apprised of such option. The option has to be exercised in the appropriate form appended to the rules. It should be noted that it is not sufficient for a Government servant to exercise the option within the specified time limit but also to ensure that it reaches the prescribed authority within the time limit. Persons who have retired between 1st January 1986 and the date of issue of these rules are also eligible to exercise option. The Heads of Departments and Heads of Offices should ensure that option forms are provided to such persons and they should be advised to exercise the option within the time limit. In the case of persons who are outside India at the

time these rules are promulgated, the period within which the option has to be exercised is three months from the date they take over charge of the post in India. In the case of Government servants the revised scale of whose posts are announced subsequent to the date of issue of Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988 the period of three months will run from the date of such announcement.

4. Arrangements are being made to get the option form and statement of fixation of pay, printed from Government Central Press, Bombay and the same will be made available to the Heads of Departments along with Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988 as per their requisition. The Heads of Departments should distribute the copies of the Maharashtra Civil Services (Revised Pay) Rules, 1988 along with those forms to their subordinate offices immediately.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

V. D. PANSE,
Joint Secretary to Government.